

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt III. Expenduntur quae Suauis pro certo sumit, de vnico veteris Ecclesiae Episcopatu; in quo vniuerso, quilibet Episcoporum iurisdictionem obtinuerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

1546.

fuisse, si per seipsam Synodus eo se onere releuasset. Plerisque vero illud beneficium adeo fastidio non fuit, ut actis Pontifici gnarus, petierint insuper Episcopi quidem, ut eadem oneris cessatio sua etiam domesticis indulgeretur, quippe qui laboris participes, patri quoque leuaminis indigebant: summi vero Religiosorum Ordinum Præsides, ut idem concederetur ipsorum familiis, quod sumptui consuleretur & sibi necessariò ibi degentibus, & plurimis ipsorum Theologis, qui eò conuenerant, & iussu Pontificis adhuc accersebantur. Idem denique petiere quotquot Concilio aderant: quin etiam Legati, super prouentibus dispartiri solitis inter Purpuratos qui Romæ adsunt, nemini verò absenti, vel in Apostolica legatione detento, concessis. Quam legem, aiebant, intelligendam de iis legationibus, quibus ea iactura releuatur per alia pecuniaria emolumenta; non de ipsorum legatione, qui tot sudoribus ad communem Ecclesiæ utilitatem profusis, nihil aliud tandem, nisi spirituum segetem demetebant. Verùm Pontifex, gnarus, in omni recta administratione, legum relaxationes angustè coarctari oportere, ne ipsarum copia legem omnino perfringat, Episcoporum postulanti assensus non est. De Religiosis, quorum petitio æquior videbatur, respondit, Indecorum fore leuamentum commune tum laborem ac sumptum impendentibus, tum hæc onera minimè subeuntibus; at verò de releuandis laborantibus, habiturum se rationem: de ipsis Legatis nihil interim decretum. Nulla quippe validior custodia legem tuetur, quàm ipsius aggressorum multitudo, hoc est, plurium relaxationis petitorum: Princeps siquidem præuidet maiorem sibi beneuolentiæ iacturam impendere ex paucis, quàm de cunctis repulsis, ob humanæ corruptionem naturæ, quæ non tantum appetit boni accessionem sibi, quantum se in accessione boni ab aliis non superari.

* Literæ Legatorum Farnesij ad Legatos, 21. Ianuar. 1546.

CAPVT III.

Expenduntur quæ Suauis pro certo sumit, de unico veteris Ecclesiæ Episcopatu; in quo vniuerso, quilibet Episcoporum iurisdictionem obtinuerit.

DE rebus variis atque grauissimis æquè falsò ac confidenter plura præmittit Suauis, gnarus, multis probationis loco frontem esse.

Orditur ab eo, quòd primæ Ecclesiæ fuerit maximæ utilitatis Synodo.

Synodorum vsus, à Hierosolymitano Apostolorum Concilio inductus. Cuius, inquit, exemplo Episcopi subsecuti, existimantes cunctas Christianorum Ecclesias vnã esse, Episcopos verò ita pariter in vnũ coalescere, vt ex eo quislibet vnã partem obtineret, non veluti propriam, sed vt omnes totum regerent, singulis tamen magis in ea regenda occupatis peculiariter sua curæ demandata, sicuti sanctus Cyprianus in aureo libello de vnitãte Ecclesiæ demonstrat. Hic homo si verba faceret apud Sinas, nostrorum rerum ignaros, posset facile sibi fidem inuenire, & fortasse inueniret apud nonnullum, qui alicuius politicæ calliditatis peritus, simulque expers conditionis Ecclesiasticæ, legerit Suauis historiam, impulsus rerum politicarum auiditate; sed ex Ecclesiasticis eas, tamquam indubitatas recipiat, quas ibi cernit enarratas ceu manifestas. Quamquam verius quicumque rerum ciuiliũ prudentis aestimator numquam putabit, posse reipsã constitui huiusmodi Rempublicam ex Platonicis formis, vt sic loquar, expictam; & hanc non in vnica tantum ciuitate, vt Plato constituit ipsius indiuiduum dominatum, sed in totius Ecclesiæ amplitudine. De cetero, volebat etiam ille Philosophus, vt peculiare curæ inter varios administratores, possessores ac magistratus partirentur, vt fufius explicat in decem suis de Republica libris. Et tamen huiusmodi Respublica perspicuis planè rationibus refellitur ab Aristotele, qui alioquin in politicis disciplinis magistrum sæpè laudat, ac sequitur. Multò magis eadem ab experientia refellitur, cum exploratum sit, in tanta gubernationum varietate, siue rectè, siue perperam instituta fuerit, numquam videri vsurpatum id quod à tam insigni Philosopho non modò commendatum legitur, sed planè delineatum. Ad rem accedamus. Quid, quæso, agebatur, cum alicui peculiari Diocesi deerat Episcopalis muneris administrator? Num opus erat extemplò reliquos Episcopos conuocare ex cunctis terrarum Orbis Prouincijs, qui successorem sufficerent? At hoc perinde fuisset, ac ad itinera perpetua Præsules cogere, desertis sibi commissis Ecclesijs. An id muneris in prius occupantem deueniebat, siue idoneam siue ineptum? At quæ forma regiminis magis deformis magisque fortuita?

2 Perge porrò: Si tota iurisdictio in vnoquoque sita erat, vnicuique igitur licebat, quocumque mallet pergere, & ouilis alieni Pastorem agere, doctrinas tradere, controuersias diiudicare, & moderari subditorum animos pro arbitratu. Animaduertit ex se quisque, designatum in his pauculis verbis turbarum chaos, ad quæ euitandas vnaquæque Respublica varias causas rationes distribuit

1546. variis Magistratibus, varias oppidorum classes variis moderato-
bus, varias militum legiones variis Ducibus, numquam admis-
sâ eâ potestate singulorum in totum, vt proinde vbi discordia in-
ter illos contingeret, ignorarent subditi, cuiam iure obtempe-
randum.

Charitatis feruorem in Ecclesia primæua Suavis obrudet, cum
ta dissidia longè remouentem. Benè est. Hinc igitur idem conce-
dat, cum Deus noluerit ad posteriora tempora diuinitus deducere
hanc excellentiam charitatis consensionisque, supra modum con-
ditionis humanæ, noluisse pariter eam formam Episcopatus ind-
stincti protrahere: adeoque per consecutionem fateatur, Episco-
patuum distinctionem esse de iure Diuino: cum certè Christus
haud præscripserit Ecclesiæ suæ regimen pro eo solum breui statæ,
naturæ vim superante; sed pro alio naturæ consentaneo, longè si
numerentur sæcula, diuturniore; si cultores, ampliore. Hæc ad
confutationem satis, sed non satis ad veritatem. Eam indiuiduam
concordiam, & exquisitam sanctimoniam priorum fidelium liceret
quidem Suauis aniculis persuadere, non item Latinæ linguæ tantum
scienti, quantum sacris Ordinibus suscipiendis sufficit. S. Pauli E-
pistolæ clarâ voce inuehuntur in enormissima scelera, & inter reli-
qua, in schismata, seditionesque, per ea Reipublicæ Christianæ pro-
mordia. Cuius rei certa testimonia voluit Deus in Scripturis ale-
dictatis nobis relinquere, ne censores sui temporis, ac veteris lauda-
tores, opinionem influent, quâ credatur vera IESU CHRISTI Spon-
sa non esse Ecclesia membris tam deformatis compacta, quam ea,
quæ in Catholico corpore deprehendimus. Quod si hæc nascuntur
Ecclesiæ euenere, quid iam dicendum de subsecutis temporibus vs-
que ad ætatem S. Cypriani, qui de Suauis sententia nos edocet,
tamquam etiam tum perseverantem eam indiuiduam Episcoporum
iurisdictionem? Numquid ille non deslet in eodem aureo libello
lamentaria eorum dissidia, qui Ecclesiam administrabant? Non-
ne scatent historiæ Ecclesiasticæ dissensionibus nocentis exempli,
vel inter Christi Athletas, qui in dies singulos carnificinam sui cor-
poris in vinculis præstolabantur?

Hæc rationes conuincenti argumentatione conficiunt, huiusmodi
regimen Ecclesiasticum, cuiusmodi nobis obiectat tamquam pro
certo ponendum Suauis, & nititur fusè persuadere Salmasius, illi de
arrogantiâ & ignorantia par, monstrum esse ex partibus infociabi-
libus confectum: sed cum commune sit adagium, Ad euincendum
litrem plus valere drachmam vnâ facti, quam multas libras iuris,
operæ

operæpretium est, probatis etiam testibus ostendere, quod hi affirmant, vanum esse commentum. Hic non vacat pro eo ac fit in iudiciorum quæstionibus, plures producere; vnus satis mihi sit antiquissimus inter Patres, qui aliquem ex Apostolorum discipulis nouit, sanctus, inquam, Irenæus. Hic eos redarguens, qui docebant aduersus quam habetur ex traditione Apostolica, in Ecclesiis, quibus Episcopos primò constituerunt Apostoli, & alij postea illis successi, serie haud interrupta, sic scribit: *Sed quoniam valde longum est in hoc volumine omnium Ecclesiarum numerare successiones, maxima & antiquissima, & omnibus cognita, à gloriosissimis duobus Apostolis Petro & Paulo Romæ fundata & constituta Ecclesiæ, eam quam habet ab Apostolis traditionem, & annuntiatam hominibus Fidem, per successiones Episcoporum peruenientem usque ad nos indicantes, confundimus omnes.* Mox refert, à duobus Apostolis fuisse traditam Romanæ Ecclesiæ administrationem Lino & Anacleto, vel Cleto vt alij legunt, quos ambos dubium pariter est, an intelligat Irenæus fuisse à Petro & Paulo electos, vt futuros Romani Pontificis successores, vbi Sedes vacasset; an vt functionum curatores, dum ipsi abessent. Postea enumerat Clementem, ac deinceps alium ex alio, ad suam vsque ætatem; atque huiusmodi monumenta dicit seruari in aliarum Ecclesiarum tabulariis, nominatim verò in Smirnenfii, vbi Polycarpus sibi notus fuit impositus à S. Ioanne.

Idem affirmat Tertullianus, non admodum Irenæo posterior in libro *de Præscriptionibus*. Idem pro certo posuit S. Augustinus Epistolâ 165. & cap. 40. in Epistolam, *Fundamenti*. Idem cuncti reliqui Patres, quos aduersus Salmasium erudite conegessit Dionysius Petavius lib. 1. *de Hierarchia Ecclesiastica*.

Profert contra Suauis testimonium S. Cypriani in laudato libello, quem ipse meritò aureum appellat, *de Vnitate Ecclesiæ*. Equidem miror Suauis confidentiam, audentis ante oculos ponere aurum illud, cui collatum, statim spurium deprehenditur quidquid constat ipsius fornacula. Libellus ille quantus quantus est, totus est in comprobanda vnitate Fidei apud Ecclesiam, arguendisq; sceleratis ac perditis eorum animis, qui ab hac vnitate secedunt. *Hinc, ait, hæreses & factæ sunt frequenter, & fiunt, dum peruersa mens non habet pacem, dum perfidia discordans vnitatem non tenet.* Et paulò post: *Vnitatem simul ac dilectionem magisterio sui docet, Prophetas omnes, & Legem præceptis duobus inclusit. Quam verò veritatem seruat, quam dilectionem custodit, aut cogitat, qui discordiæ furore vesanus Ecclesiam scindit, Fidem destruit, pacem turbat?*

Pane-

1546.

Panegyrimne, an potius diras hæc verba conficiunt in Lutherum, qui plane heros est Suavianæ epopeiæ, hoc est fictæ narrationis?

Sed his omissis, accedamus ad id, de quo nunc agitur. Quidnam affirmat ibi S. Cyprianus? Ecclesiam vnum existere Episcopatum, & singulis Episcopis esse *in solidum* partem in toto. Quis hoc inficiatur? Inficiantur hæretici, quippe Sacræ Monarchiæ oppugnatores; non verò Pontifex, qui idcirco consuevit se nuncupare *Episcopum Ecclesie Catholicæ*; adeoque vniuersam Ecclesiam tamquam vnum Episcopatum agnoscit. Quid hinc Suauis contendit deducere? in hoc vniuersali Episcopatu non inesse plures peculiare Episcopatus? Rubrica planè deductio. Quis vnquam, eò quòd exercitus vnus sit, & vnus omnium Imperator, quodque pro se quisque ex ducibus in solidum partem obtinet in communis boni omniumque victoriæ procuratione, argumentatus est, equitum magistro in pedes esse potestatem, vel in equites peditum præfecto? eodem pacto de eo qui tormentis præest, vel cataphractus ducit? Vnum etiam Episcopatum esse in Ecclesia vniuersa alio modo significamus; ratione videlicet Ordinis, quo Episcopus redditur idoneus ad illius gradus ministeria in quascumque Orbis partes, & in quemcumque extendenda, si legitime illis adiuuatur. Ita facultas legum Cuiuslibet interpretandarum vnica pariter est, & cuiuscumque illà instructo licet earum magistrum ac interpretem agere in quacumque exæta, & Academia; non tamen ita, vt iure sui possit in quauis exæta, vel in quauis Academia docere. Similiter inter Cassinenses Monachos vnica est Abbatis dignitas, per quam is aptus euadit, vt in quocumque Monasterio præsit; & ex illius vi huic modò, modo alij præsit: hinc tamen haud fit, ne vnus Monasterij Abbas distindat obtineat iurisdictionem ab ea, quam alterius Monasterij Abbas obtinet, eique liceat sese immittere in cuiuscumque Monasterij administrationem, nisi ab ipso Ordine illi peculiariter demandatam.

Hic insuper dicit Cyprianus, Cunctos Apostolos accepisse à Christo æqualem potestatem promulgandi Euangelij, postquam rediit eorum missionem habuit. Sed hoc pariter haud negatur; quoniam affirmatur communiter à Catholicis scriptoribus, atque ab illis censetur vt necessaria conditio Apostolorum muneri, prout illud reliquis inferioribus eminet. Verum in hoc duo declaranda: Primum est, eam vniuersalem potestatem in solo Petro fuisse ordinariam, eiusque muneri affixam; in reliquis Apostolis nec ordinariam, nec per manus ad successores traducendam, sed delegatam, atque ipsis peculiari nomine attributam. Etenim Apostoli, diuinæ gratiæ præ-

præsidio in amicitia cum Deo confirmati, & copiosis supra naturam viribus communiti, nulli discordiæ periculo subdebantur: cui cum posteriores Antistites ex humana imbecillitate obnoxij futuri essent, nequaquam expediebat, ut indistincta illa iurisdictio esset in Apostolis ordinaria, adeoque successoribus hereditaria. Exemplo res pateat. Aliud est, in aliqua Republica, ex peculiaribus conditionibus, præstantique virtute vnus administri, à Principe potestatem amplissimam extra ordinem illi concedi; aliud est, in eadem Republica stabile munus constitui, in quo ea potestatis amplitudo sit ut ordinaria continuanda. Quare quod Episcopi Apostolis in ordinaria iurisdictione successerint, non ex eo conficitur, illis etiam successisse in hac indifferenti vniuersaliq̄ue delegatione; itidem ac nec illis suffecti sunt in auctoritate scribendi libros Canonicos, aliisque prerogatiuis. Secunda illius S. Cypriani dicti declaratio est, cunctos Apostolos nihilominus fuisse S. Petro subiectos, cui ex ordinario suo Magistratu, & in Successores abituro, cæli Claves concessæ sunt, iurisditionisq̄ue Ecclesiasticæ plenitudo; quamquam cunctorum Apostolorum virtus ac sapientia ea esset, ut nullus penè fuerit Petro locus huiusmodi iurisditionis exercendæ in viros sanctimoniâ ac prudentiâ perfectissimos. In reliquum necesse fuit, ut vnus potestas ceteris præpolleret, nisi fuisset instituendum in Ecclesia Polyarchiæ regimen, eiusdem Ecclesiæ commodis planè aduersum, ut alibi ostensum est.

8 Nec quidem iuuat respondere: Cùm concordia inter Apostolos ex afflatu diuino perturbari non posset, in pluribus etiam monarchiam perstituram, quamquam inter se mutuò liberis ac supremis; ut quidam de duobus Apostolis Petro & Paulo recens excogitauit: nam securitas perpetuæ concordiæ inter omnes collegas, tamen sufficeret ad euitanda incommoda, quæ suapte naturâ inferret Ecclesiæ Polyarchicum regimen; non tamen satis esset Monarchico statuendo, cuiusmodi nouimus ex Scripturis ac Patribus constitutum à Christo fuisse, ut hic auctor fatebatur. Fingamus Venetum Senatorem, cui diuinitus & datum & significatum fuerit, in sententiam suam semper iturum Senatum vniuersum: fingamus insuper, datam illi à Senatu potestatem peragendi, ex auctoritate communi, quidquid ipsi libuerit, nullo prius habito collegarum consensu: non tamen idcirco is euadet Monarcha, nisi obtineat ius regendi absolutum à quocumque consensu dissensu collegarum; quemadmodum nec euaderet Monarcha, supremusq̄ue mundi Dominus, quod spectat ad dominium, siue iurisditionis illud sit, siue

Pars I.

Y y

proprie-

1546. proprietatis, is cui à Deo fuisset promissum, quidquid ipse nomine legitimè gubernantium, seu iure possidentium vniquam fecerit, semper illis ratum fore. Huiusque rei ratio est, quia vtrumque dominium, tam iurisdictionis quàm proprietatis, secum affert auctoritatem ipsam hominibus imperandi, & res ipsas pertractandi iure suo, aliis etiam dissentientibus.

Iam verò videamus, an huic doctrinæ perspicuæ, quam hæcenus exposuimus, dissonant an concinant S. Cypriani verba, quæ sunt huiusmodi: *Loquitur Dominus ad Petrum: Aedificabo Ecclesiam meam, & porta inferorum non vincunt eam, & tibi dabo claves regni caelorum, & quæ ligaueris super terram, erunt ligata & in caelis; & quæcumque fueris super terram, erunt soluta & in caelis. Et iterum eidem post suam Resurrectionem dicit: Pasce oves meas. Super illum vnum aedificat Ecclesiam suam, & illi pascendas mandat oves suas. Et quamuis Apostolis omnibus post Resurrectionem suam parem potestatem tribuat, & dicat: Sicut misit me Pater, & ego mitto vos; accipite Spiritum Sanctum: si cui remiseritis peccata, remittentur illi; si cui tenueritis, tenebuntur: tamen vt unitatem manifestaret, vnam Cathedram constituit, & unitatis eiusdem originem ab vno incipientem suâ auctoritate disposuit. Hoc erant vtiq; & ceteri Apostoli, quod fuit Petrus, pari consortio præditi, & honoris & potestatis, sed exordium ab unitate proficiscitur. Primatus Petro datur, & vna Christi Ecclesia, & Cathedra vna monstratur. Et Pastores sunt omnes, sed vni grex ostenditur, qui ab Apostolis omnibus vnanimi consensione pascantur. Et infra: Hanc Ecclesie unitatem qui non tenet, tenere se Fidem crediti qui Ecclesia renittitur, & resistit, qui Cathedram Petri, super quam fundata est Ecclesia, deserit, in Ecclesia se esse confidit?*

Num fortè per hæc verba relinquitur dubitatio, an ex Cypriani sententia S. Petrus eiusque Sedes summum in Ecclesia Dei Principatum obtineant? An seiunctio ab iis, qui in ea sedent, queat coniungi cum huius communiōe? Quod si cui fortassis in mentem veniret, Cypriani sententiam esse, supremum Petri Principatum, imperique unitatem in ea tantummodò prærogatiua fuisse sita, quod Petrum Christus ante alios nominauerit, quodque ab vno ex rectoribus fuerit incepta numeratio, constitutâ nihilominus postea integrâ æqualitate atque regendi libertate inter ipsos eorumque successores, insipientem profectò differendi rationem ex sapientissimo illius egregij Doctoris ore depromeret: perinde quasi satis sit, vt unitas Principatus constituatur, multorumque gubernatio tollatur, si supremi Rectores atque Collegæ post alium aliusque inceptus, & non omnes vnicâ locutione nominentur.

Poltr.

10 Postremò, vbi visus est Suauis sanctus Cyprianus affirmare quod
 ipsemet affirmat, ibi apertè Suauis contradicit. Etenim si à Cypria- 1546.
 no docemur, vnum esse Episcopatum, cuius partem suam quicum-
 que Episcopus obtinet *in solidum*, dum multos Episcopos æquiparat
 multis radiis, qui tandem vnum Solis lumen conficiunt, multisque
 ramis, qui eundem omnes vigorem trahunt ab eodem trunco, hæc
 planè exempla Suauis doctrinam oppugnant. Vnus è Solis radiis
 num fortè ad illuminandum transgreditur locum ab alio illumina-
 tum? Vnus ramus alterius frondes ac folia enutrit? Quid plura?
 Nonne disertis verbis mentem suam explicat Cyprianus? *Vnum*,
 inquit, *est Caput, vna origo, & vna mater*. Hæc est vnitas, quam ille
 affirmat in Ecclesia, vnitas Ordinis in singulis æqualis, & quâ singu-
 li redduntur idonei ad exercenda vbique locorum Episcopi mini-
 steria: vnitas Capituli, hoc est Petri, eiusque Successorum, in quâ
 Christus fundauit Ecclesiam, & cui perstant innixæ omnes huius
 Regiæ columnæ, non verò Dioceseon confusio. Videamus por-
 rò, an Suauis, dum alia pro certis assumit, veracior sit ex lege Poë-
 tarum permiscendi veri cum falso, quasi nummos sinceros cum
 adulterinis, vt æquè omnes accipiantur.

C A P V T I V.

*An verè Suauis affirmet, Primis Oecumenicis Conciliis presuis-
 se Cæsares, eorumque administratos; vsuque habendi alios con-
 gressus, præter solennes Sessiones, inductum ex eo, quòd illi am-
 plius non presiderent: vbi etiam de suffragiis, per capita
 an per nationes numerandis.*

Postquam descripsit Suauis ex ingenij sui figmento peculiare
 Synodos, habitas à fidelibus cum insectationibus vexabantur,
 in quo lectores à me detineri operæ non est, Oecumenicas de-
 lineat, inchoatas post susceptam ab Imperatoribus Romanis Fidem,
 & post Ecclesiæ pacem. Has dicit ab Imperatoribus eorumve Præ-
 fectis conuocatas: *Gubernabatur, inquit, actio ab illis Principibus, seu
 Magistratibus, qui Patres congregauerant: ipsi actionibus intererant, eas
 proponentes ac moderantes, obortasq; in modo agendi controuersias inter lo-
 cutoris sententiis decernentes, relicta confessus iudicio definitione capituli
 præcipui, cuius gratiâ Conuentus coaluerat.* Pronuntiat id constare de
 his Conciliis, quorum extant Acta, vt de Ephesino, coram Candi-
 diano Comite, & clariùs de Chalcedonensi, coram Marciano, ac de
 Y y 2 iis,